

Indsatsteori for Horsens ASV projekt

Baggrund

Evalueringen af satspuljen: ”Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser” foretages af Epinion, i samarbejde med CFK- Folkesundhed og Kvalitetsudvikling (Region Midtjylland). Evalueringen indebærer dels en tværgående effektevaluering, dels en projektspecifik evaluering for hvert af de 8 projekter, som indgår i satspuljeprojektet.

Den projektspecifikke evaluering tager afsæt i en beskrivelse af det enkelte projekt i form af en indsatsteori, som CFK har udarbejdet i samarbejde med de centrale personer ved hvert af projekterne. Dette dokument præsenterer indsatsteorien for Horsens ASV projektet.

Dokumentet indeholder følgende:

- En beskrivelse af formålet med udarbejdelsen af indsatsteorien
- En kort beskrivelse af processen for udarbejdelsen af indsatsteorien
- En præsentation af den model, CFK anvender som udgangspunkt for udarbejdelsen af indsatsteorier
- En fremstilling af den endelige indsatsteori for projektet, inkl. grafisk overblik over indsatsens elementer (logisk model)
- Et bud på tværgående indikatorer med relevans for projektet
- Opmærksomhedspunkter for Horsens ASV projektet ift. egevaluering

Formål

Evalueringens helt centrale opgave er at dokumentere en forbindelse mellem indsatsen og en eventuel effekt. Det bedste udgangspunkt for dette er en detaljeret beskrivelse af indsatsen og dens forventede effekter, som evalueringen kan tilrettelægges ud fra. Evaluatoren har derfor tilrettelagt og gennemført en proces med hvert af projekterne, for at udarbejde en indsatsteori, som kan danne grundlag for både den tværgående og den projektspecifikke evaluering.

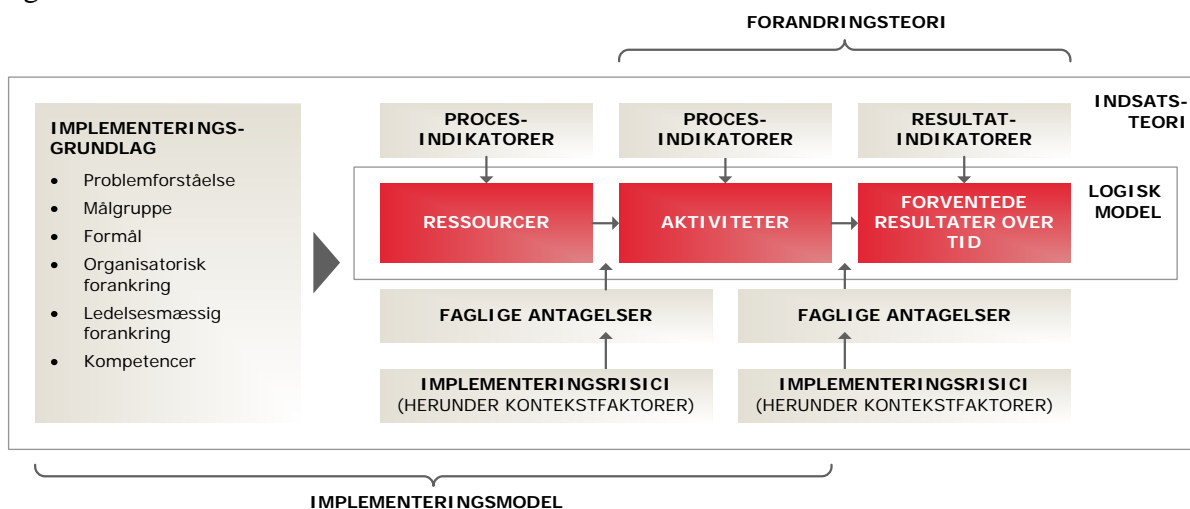
Proces

Udarbejdelsen af indsatsteorien har fulgt denne plan:

- **Forberedelse:** CFK har udarbejdet udkast til indsatsteori på baggrund af projekternes reviderede projektbeskrivelser og evt. yderligere relevante dokumenter. Udkastet er sendt til projektlederen, som efterfølgende er blevet ringet op mhp. at drøfte udkastet
- **Workshop:** CFK har medbragt udkastet til indsatsteori på en stor planche og har faciliteret en proces, hvor deltagerne i fællesskab har drøftet og forbedret indsatsteorien og arbejdet med identifikation af indikatorer og måleredskaber. I Horsens ASV deltog projektlederen.
- **Opfølgning:** CFK har efterfølgende færdiggjort indsatsteorien og sendt indsatsteori med forslag til indikatorer og opmærksomhedspunkter for projektet i høring i projektet, hvorefter planen tilpasses. Det færdige produkt er udgangspunkt for evalueringen af projektet

Kort om indsatsteori

En indsatsteori er en ramme for uddybet beskrivelse af en afgrænset indsats.¹ Konceptet illustreres i figuren nedenfor.

Udgangspunktet for indsatsteorien er en tydeliggørelse af implementeringsgrundlaget. Denne del af indsatsteorien indebærer en afklaring af indsatsens problemforståelse, målgrupper, formål, m.m.

Beskrivelsen af de forventede mekanismer i indsatsen gives i visuel form, hvor de forventede kausale sammenhænge illustreres som pileforbundne kasser med et logisk og tidsligt flow fra venstre mod højre – en logisk model. Den logiske model viser, hvordan ressourcer omsættes til faglige aktiviteter, som på sin side forventes at give anledning til bestemte resultater for indsatsens målgrupper på kort, mellemlangt og langt sigt.

De to sidste led i indsatsteorien er en tydeliggørelse af indsatsens metodiske indhold i form af de underliggende faglige antagelser samt en afdækning af de vigtigste implementeringsrisici. Formålet med at udfolde de faglige antagelser er at beskrive, hvad der er "inden i" pilene – hvad er de virkelige mekanismer? Beskrivelsen af implementeringsrisici sigter bl.a. på at opsamle erfaringer fra lignende indsatser, hvis sådanne findes, med særlig vægt på væsentlige kontekstfaktorer.

I en evalueringssammenhæng er det vigtigt at kunne skelne mellem belysning af implementeringskvaliteten og vurdering af den underliggende faglige teori, hvorfor en indsatsteori bør opdeles i en implementeringsmodel og en forandringsteori som vist i figuren. Kun ad denne vej vil en evaluering kunne skelne troværdigt mellem "implementeringsfejl" og "teorifejl". Af samme årsag opstiller indsatsteorien både proces- og resultatindikatorer.

¹ Betegnelsen "programteori" anvendes ofte synonymt – fx Donaldson, S. (2007): "Program Theory-Driven Evaluation Science. Strategies and Applications", New York: Lawrence Erlbaum; Funnell, S. & Rogers, P. (2011): "Purposeful Program Theory. Effective Use of Theories of Change and Logic Models", San Francisco: Jossey-Bass. Erfaringsmæssigt fungerer begrebet "indsatsteori" dog bedre og mere intuitivt i en dansk sammenhæng – jf. fx Danmarks Evalueringsinstitut EVA (2010): "Fod på frafaldet med indsatsteori", København: EVA.

Implementeringsgrundlag

Titel	Et Sundt Sind i et Sundt Legeme
Projektsted	ASV Horsens Specialundervisning (Arbejde, Special- og Voksenundervisning)
Problemforståelse	<p>1. januar 2013 trådte reformen af førtidspension og fleksjob i kraft. Den betyder, at personer under 40 år ikke længere kan få tilkendt førtidspension, medmindre det er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle deres arbejdsevne. I stedet skal en individuel og helhedsorienteret indsats i et ressourceforløb udvikle deres arbejdsevne og hjælpe dem videre i livet. Disse borgere deltager i ressourceforløb hos ASV Horsens.</p> <p>ASV Horsens tilbyder også STU (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse), og aktiveringsforløb for kontanthjælpsmodtagere. En del af borgerne i disse tilbud har en psykisk lidelse eller diagnose.</p> <p>STU er målrettet unge med særlige behov (op til 25 år), der af fysiske eller psykiske årsager ikke kan gennemføre anden ungdomsuddannelse. Uddannelsen på ASV Horsens indeholder praktisk træning og praktikophold i virksomheder eller institutioner. Formålet er, at unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse. Det er oplagt at tilbyde sundhedsfremmende tiltage i relation til disse tilbud.</p> <p>Fokus i projektet er at tilbyde forløb i forhold til kostundervisning og vejledning, Rygestopforløb og Skræddersyet motionstilbud. Herunder ligger fokus på netværksskabelse til fremme af trivsel, mindske ensomhed og styrkelse af motivationen.</p> <p>Projektet består af seks forskellige delelementer, som alene eller i sammenhæng forbedrer sundhedstilstanden for borgere med psykiske lidelser.</p> <p>Din Fritidsundervisning har over 30 års erfaring med lignende sundhedsfremmende tiltag, men målgruppen (borgere med moderate til svære psykiske lidelser) har ikke i ønsket omfang været rekrutteret til tilbuddene. Det er derfor et ønske fra Din Fritidsundervisning, at denne målgruppe får et særligt fokus.</p> <p>Der samarbejdes på tværs af 3 forvaltninger. Frivillige foreninger inddrages i forbindelse med rekruttering til projektet. Der samarbejdes på tværs af fag: socialrådgivere, jobkonsulenter, lærere, vejledere, rygestoprådgivere, kostvejledere, idrætskyndige m.v.</p>
Målgruppe	75 borgere i alderen 18-40 år fra Horsens Kommune med affektive psykiske lidelser/sygdom på et moderat til svært niveau, både kvinder og mænd.

Rekruttering af målgruppen

Projektet understøtter og udvider eksisterende tilbud i regi af bl.a. STU, Ressourceforløb, aktiveringsforløb og Fritidsundervisning.

Jobcenter henviser målgruppen til ASV Horsens i forbindelse med ressourceforløb, aktiveringsforløb m.v. Det sundhedsfremmende tilbud ligger i regi af ASV Horsens og supplerer tilbuddet i regi af uddannelses- og beskæftigelseslovgivning. STU elever er henvist til ASV Horsens gennem Ungdommens Uddannelsesvejledning. Din Fritidsundervisning er leverandør til ASV Horsens.

Derudover tages kontakt til følgende med henblik på rekruttering: SIND i Horsens, og Bedre Psykiatri Horsens. Bo Døgn under Handicap, psykiatri og Socialt Udsatte i Horsens Kommune. Center for Socialt Udsatte under Handicap, psykiatri og Socialt Udsatte i Horsens Kommune. Specialvejledningen + Aktivitets- og samværs-tilbud under ”Handicap, psykiatri og Socialt Udsatte” i Horsens Kommune.

Formål

75 % af alle deltagere i de tilbudte undervisningsforløb, har opnået sin individuelle målsætning inden for enten vægttab, røgfrihed, kondition, styrke, balance eller kostomlægning.

Organisatorisk og ledelsesmæssig forankring

Tilbuddet er forankret i ASV Horsens. Projektet forankres i den indsats, der i øvrigt gøres for borgeren med henblik på at bringe borgeren tættere på arbejdsmarkedet. Dette er et ekstra motiverende og fastholdende element, idet praktisk talt alle, der kommer til ASV, gerne vil tættere på arbejdsmarkedet, og den sundhedsmæssige indsats understøtter således et stort overordnet ønske om job.

Projektet gennemføres i samarbejde på tværs af 3 forvaltninger. Frivillige foreninger inddrages i forbindelse med rekruttering til projektet. Der samarbejdes på tværs af fag: socialrådgivere, jobkonsulenter, lærere, vejledere, rygestoprådgivere, kostvejledere, idrætskyndige m.v.

Driftschef for Handicap, Psykiatri og Socialt Udsatte Horsens Kommune, er overordnet ansvarlig for projektet. En projektleder står for den daglige ledelse af projektet.

Et mad og måltidsudvalg står for udvikling af mad og måltids politik for Handicap, Psykiatri og Socialt Udsatte Horsens Kommune. De lokale tilbud tilpasser og implementerer politik i egen kontekst.

Der nedsættes en tværsektoriel styregruppe bestående af; leder af ASV Horsens, projektleder, en afdelingsleder ASV Horsens, leder af Bo- Døgn, afdelingsleder Jobcenter Horsens, en medarbejder fra Din Fritidsundervisning, samt driftschefen for Handicap, Psykiatri og Socialt Udsatte Horsens Kommune.

Evaluering af satspuljen: Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser

Indsatsteori

Kompetencer

ASV Horsens tilbyder undervisning, rådgivning og vejledning til unge og voksne med funktionsnedsættelser/handicaps, bl.a. ressourceforløb, aktiveforløb, STU, støttet beskæftigelse m.v. ASV Horsens har oparbejdet en stor ekspertise med borgere med psykiske problemstillinger gennem en række projekter og undervisning.

ASV Horsens har stor erfaring med at arbejde tværfagligt og tværsektorielt, idet borgeren kommer fra flere arenaer og forvaltninger i det kommunale system.

Din Fritidsundervisning er en folkeoplysende forening under Kultur og Borgerservice i Horsens Kommune. Har arbejdet med fritidsundervisning, herunder fysisk aktivitet, motion, friluftsliv, zumba, madlavning m.v., for fysisk og psykisk handicappede i over 30 år. Tilbuddet har mange års erfaring med at indrette tilbud efter forskellige individuelle behov af fysisk og psykisk karakter.

Op til 20 medarbejdere deltager i Sundhedsstyrelsens kompetenceudvikling.

Ekstern konsulent deltager i facilitering af proces omkring udarbejdelse og implementering af mad og måltids politik

Faglige antagelser, risici, mulige indikatorer og opmærksomhedspunkter

Faglige antagelser **Organisering:**

Det tværsektorielle samarbejde og evt. samarbejde med brugerorganisationer giver mulighed for at projektet forankres.

Det tværsektorielle samarbejde vil sikre, at der rekrutteres relevante borgere fra målgruppen til undervisningsforløbene.

Brugerdreven innovationsworkshop vil sikre, at undervisningsforløbene tager afsæt i brugernes ønsker og behov for undervisning/aktiviteter.

Indsats:

Tilrettelægge og gennemføre undervisningsforløb for 75 borgere med psykiske lidelser i projektperioden.

Etablering af et motionsrum for målgruppen.

Udarbejdelse af Mad og Måltids politik på tværs af HPS vil i samspil med motion danne grundlaget for sundere og raske borgere.

Støtte:

Medarbejdere ønsker at vise vejen, og vil deltage aktivt i implementering af mad og måltids politik.

Op til 20 medarbejdere deltager i Sundhedsstyrelsens opkvalificering af med-

Evaluering af satspuljen: Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser

Indsatsteori

arbejdere anvender deres opkvalificering i praksis.

Arbejdet med én samlet plan vil sikre sammenhæng i indsatsen på tværs af de deltagende forvaltninger

Iværksatte støtteforanstaltninger/netværk vil sikre at borgerne kan fastholde opnåede forbedringer af sundhedstilstanden

Implementeringsrisici

Det er vigtigt at være opmærksom på borgernes sociale profil. Faktorer som manglende beskæftigelse, manglende netværk, det at bo alene etc. har betydning for evnen til at gennemføre og fastholde livsstilsændringer.

Indikatorer

Procesindikatorer

Procesevalueringen vil primært bestå i kvalitative interview, men følgende procesfaktorer vil kunne monitoreres kvantitativt:

Antal medarbejdere, der har gennemført kompetenceudvikling

Antal borgere i målgruppen og antal borgere der har gennemført et undervisningsforløb (deltagelsesprocent)

Antal gennemførte undervisningsforløb

Antal tilbud som har tilpasset/implementeret mad og måltids politik

Desuden for hver enkelt borger:

- Hvilke(t) tilbud, de modtager (som del af den aktuelle indsats)
- Fremmøderegistrering
- Årsag til evt. frafald

Effektindikatorer

En effekt af indsatsen måles ved, at Epinion udarbejder brugerevaluering af alle borgere som deltager i de tilbudte forløb/aktiviteter. Borgeren udfylder et spørgeskema ved forløbets start og slut samt ved 6 måneders opfølgning efter afslutning af et forløb. Borgeren tilbydes hjælp til at udfylde spørgeskemaet.

Spørgeskemaet måler på både puljespecifikke (tværgående) effekter og projektspecifikke effekter. De tværgående effekter måles sandsynligvis vha. et standardiseret spørgeskema (f.eks. WHO-5 eller SF12). De projektspecifikke effekter måles på skræddersyede spørgsmål.

Følgende parametre kan være relevante at måle på i dette projekt:

- Selvoplevet grad af sundhed
- Selvvurdering af kostvaner
- Selvvurderet fysisk form
- Motivation for livsstilsændringer
- Motion/bevægelse i dagligdagen
- Rygning
- Netværk
- Selvvurderet udbytte af indsatsen
- Netværksdannelse og nye/flere relationer
- Reduceret ensomhed

Evaluering af satspuljen: Sundhedsfremme målrettet mennesker med psykiske lidelser

Indsatsteori

- Desuden fysiske værdier (vægt, taljemål)

Opmærksomhedspunkter

Dette afsnit samler de forhold og punkter, som arbejdet med indsatsteorien har vist, at projektet sandsynligvis vil have behov for at fokusere på. Nogle af disse punkter beskriver også de forhold, som den kvalitative evaluering med fordel kan rette sig i mod.

Målet for projektet forholder sig udelukkende til målene med undervisnings-tilbuddene/kursusforløbet. Indsatsen omfatter også udarbejdelse og implementering af mad og måltids politik. Hvordan kan projektet dokumentere/måle effekten af denne indsats?

Undervisningsforløbene er i stor udstrækning en metodeafprøvning, og hvordan vil projektet anskue effekten af metoderne i forhold til at fortsætte forløbene i egen drift efter projektets ophør

Projektet planlægger kompetenceudvikling af medarbejdere, men hvordan kan man sikre, at medarbejderne er motiverede for at medvirke og vise vejen frem

Hvordan kan summen af de forskellige del-elementer samlet set måle om projektets formål er opfyldt?

Projektet gennemføres af forskellige men samarbejdende forvaltninger og tilbud, og brugerorganisationerne. Hvordan kan man sikre, at alle har samme interesser/synspunkter som ASV Horsens?

For at kunne sandsynliggøre, at indsatsen har en effekt, er det naturligvis centralt at registrere, hvilken indsats den enkelte borger har fået tilbudt – og i hvilken grad vedkommende har deltaget. Projektet skal desuden afklare, om det er relevant at registrere borgerens evt. øvrige indsatser. Hvem/hvordan registreres disse oplysninger for den enkelte borger?

Opfølgingsmålingen foretages 6 måneder efter endt forløb. Hvem gør dette og hvordan kontaktes borgerne?

Logisk model er vedlagt som bilag

Logisk model ASV Horsens visuel fremstilling

